

Riigikohus

Teie 26.03.2026 nr 5-26-2/9

Meie .04.2026 nr 2-8/26-9/6

**Vastus täiendavale küsimusele
PSJV asjas 5-26-2**

Riigikohus on esitanud menetlusosalistele täpsustava küsimuse õiguskantsleri algatatud põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse asjas nr 5-26-2, mis puudutab sõidukite registreerimistasu.

Riigikohus palub kujundada seisukoht teoreetilist eeldust sisaldavas järgnevas küsimuses: kui registreerimistasu reguleeriv liikluseaduse 12³. peatükk vastaks kõigile maksukorralduse seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud maksuseaduse tunnustele ja registreerimistasu kõigile maksukorralduse seaduse §-s 2 sätestatud maksu mõiste tunnustele, siis kas registreerimistasule kohalduksid maksukorralduse seaduse kui maksuõiguse üldosa sätted?

Komisjon käsitles küsimust käesoleva aasta 7. ja 9. aprilli istungitel.

Komisjon kuulab ära Rahandusministeeriumi esindaja seisukohad Riigikohtu esitatud täiendava küsimuse kohta. Samuti on komisjon informeeritud õiguskantsleri samas küsimuses Riigikohtule antud vastuse peamisest järeldusest. Mõlemal juhul leiti, et ilma viitenormita ei laiene maksukorralduse seaduse sätted registreerimistasule. Rahanduskomisjon nõustub nimetatud järeldusega.

Registreerimistasu sätestavate õigusaktide menetlemisel on komisjon lähtunud põhimõttest, et vastavalt liikluseaduse § 1 lõikele 5, ka arvestades haldusmenetluse seaduse § 112 lõikes 2 sätestatud põhimõtet, kohaldatakse registreerimistasu puhul haldusmenetluse seadust. See on tagatud läbi liikluseaduse § 1 lõikes 5 sisalduva viite.

Isegi kui registreerimistasu vastaks kõigile maksukorralduse seaduses sätestatud maksu tunnustele ja liikluseadus registreerimistasu osas maksuseaduse tunnustele, ei ole seadusandja kohustatud kehtestama registreerimistasu haldamist maksukorralduse seaduses sätestatud viisil. Seda nendib ka maksukorralduse seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud põhimõte, mille kohaselt kohaldatakse maksukorralduse seadust kõigile riiklikele maksudele, kui maksuseaduses või maksualase teabevahetuse seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Komisjon peab põhjendatuks isikute põhiõigusi tagava võimalikult kiire, lihtsa ja soodsa menetluse eelistamist, milleks antud juhul on haldusmenetluse seaduse kohaldamine.

Kohustus menetleda registreerimistasuga seonduvaid küsimusi liiklusseaduse ja haldusmenetluse seaduse sätete alusel lasub Transpordiametil. Seonduvalt juhime tähelepanu õiguskantsleri asjaomase kohtumenetluse algatamise taotluse punkti 11 teises lõigus esitatud ebaõigetele värvingule, nagu oleks Transpordiamet oma kirjalikus pöördumises komisjoni poole viidanud registreerimistasu menetluskorra ebapiisavusele. Asjaomases pöördumises on amet väljendanud mõtteid üksnes registreerimistasu sisuliste tagastamise aluste kohta poliitiliste valikute tegemiseks. Nendime, et üldjuhul on poliitilisi eelistusi sisaldavaid riigiameti õigusloomealaseid initsiatiive koordineerinud valdkonda kureeriv ministeerium. Niisamuti on riigiametitel valdkondlikust ekspertiisist ja praktikast tulenevalt kohane käivitada arutelusid ka selliste menetlusnormide täpsustamise üle, mis on põhiseadusega kooskõlas. Komisjoni tunnetusel on Transpordiamet seda aga püüdnud teha käesoleva asja arutelu kontekstis ja tõstatanud küsimusi liiklusseaduse normide kohta, seadmata põhistatult kahtluse alla registreerimistasu kehtiva menetluskorra, mis hõlmab liiklusseaduse sätete kõrval ka haldusmenetluse seaduse rakendamist, ja tagastamise aluste piisavuse põhiseaduspärasust.

Lisaks, komisjon kavandab lähiajal parlamentaarse kontrolli läbiviimist täitevvõimu tegevuse üle registreerimistasu administreerimisel, täpsemalt liiklusseaduse § 190²⁷ lõikes 5 sätestatud volitusnormi sisustamisel (registreerimistasu tagastamise taotluse esitamise ja registreerimistasu tagastamise korra sätestamise kohustuse täitamine) ning registreerimistasu arvutamise ja vaidlustamise info kättesaadavaks tegemisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
esimees

Andres Ando
631 6423 andres.ando@riigikogu.ee